

KOVÁCS ISTVÁN

A hóhér magányossága

Alig akad kastélypark, fellegráruvvar, óvárosi sétáló utca, ahol ne csalogatna kinzókamrába hóhérnak öltözött diák, szabadnapos pincér, biztonsági őr, kikapcsolódó pénztáros, munkanélküli családapa. Persze spanyolcsizma, nyújtócsigák, szögekkel kivert trón – (a fakírok öröme is) – és rostélyosan kiköpött vastüdő. Alatta pirosra festett hatvanas villanykörte izzik.

A látogató annak rendje és módja szerint együtt érez a fejét tőkére fektető bábuval. És a pallosát sújtásra emelő hóhérnak formált viaszfigura? Részvétellel iránta ki van? Ki érzi át fájdalmas kirekesztettségét amiatt, hogy csak a városfalon túli mező közepén húzhatja fel házát, s építmény a szomszédságában még kripta sem lehet? S a templomban is a neki külön kijelölt helyen, a többiektől félrehúzódva imádkozhat csak. Bezzeg, amikor a bűnössel kell leszámolni, legyen bár akasztani-, égetni-, nyakazni- vagy kerékbetörnivaló pénzhamisító, zsvány, vajákos banya, gyanús csavargó..., nagyritkán – okoskodó eretnek. Akkor nemcsak hogy tisztelettel övezik, hanem még hízelegnek is neki. Dicsérgetik. Hogy nélkülözhetetlen. A kivégzések közötti gondolatjelnyi szünetekben aztán kezdődik minden előlről, vagyis inkább folytatódik: még a bordélyba settenkedő céhlegények se akarják megismerni, noha a nyilvánosházak működése rajta múlik. Nélküle hová járnának eléggé el nem ítéltető ösztöneiket kiélni? És mi a hála? Még a családtagjait is kerülük a nyikhajok. Ő meg ganézhajta a mocskos utcákat, öldösheti a Holdat földre leugatató kóbor kutyákat, úzheti ki a városból a gazdátlan pimaszsággal visszaröfögő keshegt malacokat... Így persze szó se lehet arról, hogy a bakók tiszteletreméltó céhét megalapítsa, s valamelyik bástya védelmét rábízzák.

A városházán nyilvános ítélet-végrehajtásra várakoztában belelapozott egy hatalmas könyvbe. Kódexbe? Krónikába? Legendáriumba? Olvasni nem tudott, legfeljebb csak áldozatai tenyeréből. (Abból is csak annyit, hogy közel a vég.) De metszően éles szemével nemcsak nézett, látott is. Láta, amint Keresztelő Szent János fejét lecsapja a hóhér. Káprázatos ruhában, kalpagján színes struccotollakkal. Ő meg fekete, barna, zöld foltokkal tarkított skarlátban áll ki az emberek elé... Nevetségesebb, mint a felborult kosárból kiguruló bohócfej. A könyv továbblapozgatása még inkább felingerelte. Különösen, hogy Szent Borbála nyakazásánál a hóhérségédek is selyemben pompáztak.

Olyan indulat feszült lelkének izmaiban, hogy belehasadt a tőke. Árát arcátlanul levonták a javadalmazásából.

Aznap azt álmodta, hogy egyszer majd eljön az idő, az a jobb kor, amikor fényes fekete cipőt, pantallót, zakót, nyakkendőt ölthet és elválaszthatja frizuráját... Olyan ember lesz, mint a többi. Egyenlő a másikkal. Nem lesz különbség bíró és elítélt, hóhér és áldozat között. Egyformák lesznek az odaadó hivatásérzetben gyökerező tettek is. És amikor már csak a büntelen jövő számít és nem az elfelejtendő múlt, az idő végtelen szalagjának zökkenését neki se kell érzékelnit ott, ahol a kezdet és a végét ítélet napja összeér.

A kisfiú arcképe

Szanatórium.

A háttérben kapu,

drótnégyzetekkel rácsos:

függőleges hálója

tolókocsis artistáknak.

A kiskabát

mint áll alatt összefogott

katonazubbony.

Rangjel nélküli.

Gombja jó lehet csatárnak.

A kötött pamutsapka

fonalszántásai

félkörben ereszkednek alá

a hajhatárig,

s a halántéktól odébb

rátorlódnak a fülcimpára.

A száj

lehet síró és lehet mosolygós is –

önmagában nézve.

A tekintet is

ilyen, olyan –

önmagában nézve.

A kiszabaduló hajtincs alatt

a homlokon

anyajegy:

csipsze

eljövendő ötven évnek.

A vérző tenyér és önnön lelkiállapotának leírása

a sírt őriző római katona naplójában

félszegség